

Dómadagsljóð

Tað eru álvarsorð, ið koma frá einum millumtjóðabólki av visindamonnum, ið hava kannað orkuviðurskiptini í heiminum.

Niðurstøðan er, at heimin alt fyri eitt eigur at broyta orkumynstur sitt, um ikki vit skulu enda í einum sosialum, búskaparligum og politiskum ruðuleika um eini 15–20 ár.

Soleiðis ljóðar úr bókini »Energy-global Prospects 1985–2000«. Visindamenninir, sum koma úr flestu londum í vesturheiminum siga, at orkutørvurin

um ár 2000 verður dupult so stórur sum í dag, um vit seta tann búskaparliga vøksturin til 4% um árið.

Til hesa tíð er longu vordið galið við allari javnvág millum tilboð og eftirspurning eftir orku, sjálvt um kolframleiðslan verður margfaldað til ta tíð og sjálvt um vaksið verður mundað um kjarnorkuna.

Oljan verður at kalla uppi um ár 1990, meðan tað framvegis er væl eftir av gassi. Trupulleikin er bert tann, at tað sum nú verða

OPEC-londini, sum fara at framleiða gassið og koma stórir flutningstrupulleikar at standast av tí. Gassið missir t.d. 25% av orkumongd síni undir flutningi.

Hvussu skal heimurin greiða hesar trupulleikar? Serfrøðingarnir eru ikki bjartskygdir, tá tað snýt seg um at fáa til vega aðrar orkuformar enn olju. Frægast man vatnorkan vera, og teir meta eisini, at um ár 2000 fer 1/2 av tí orku, sum skal til at gita alt vatn upp, sum nýtt verður at koma frá sólarhitinum.

Somu visindamenn mæla innlaga til rokuspurning. T.d. meta teir, at við skilaliga isolering tey komandi 25 árin kann orkunytslan setast niður í eina helvt pr. kvadratmetur.

Samantikið framgongur av bókini, at ár 1995 fer oljan ikki longur at røkka til, sjálvt harðastu spariltøkum, men spariltøkini kunnu minka um munin millum útbøð og eftirspurning.

Tað er tí avgerandi neyðugt, at heimsins lond longu nú fara at fyrirleika eina broyting av orkumynstrinum burtur frá olju til okkurt annað. Her verður fyrst og fremst hugsað um kol. Kolið er nóg mikið av til fleiri hundrad ár, men her er vansin tann, at megingoymslurnar av koli liggja

í Norðuramerika, og ymiskt bendir á, at londini har ikki hava hug at flyta út av hesum koli. Nóg er eisini til av náttúrugassi, men hetta er sera kostnaðarmikið at flyta. Sum heild mugu vit verða greið yvir, at um ár 2000 eru allar orkukeldur í jörðini

troyttar og tí er altumráðandi, at millumtjóða samstarv verður fingið í lag um nýggjar orkuleiðir aðrenn ov seint verður.

Hvussu verður vordið her hjá okkum?

Nær fáa vit eitt sakligt orðaskifti um orkuspurningin?

ST og lutur samgongunnar í frígeringini

Royndir Sameindu Tjóða at gera enda á hjálandaveldinum er í tveimum tíðarskeiðum, annað frá 1945 til 1960, hitt í tíðini aftaná 1960, og sum grundar seg á søguligu aðalfundarsamtyktina frá 14. desember 1960, gitin sum »Samtíktin um sjálvstýri fyri hjá lond og -fólk«.

Ein serstøk formyndarskapanevnd varð sett á stovn eftir reglum í sjálvum ST-høvudssáttmálanum, at taka sær av teimum londum og landaøkjum, ið ikki høvdu vunnið frælsi.

Við ársenda 1949 hevði aðalfundar Sameindu Tjóða góttikið hesi formyndarskapsøki:

- 1 Nauru (umsitið av Australia).
- 2 New Ghinea (eystari fjórðingurin av oynni

av sama navni, umsitið in av Australia).
3 Ruanda-Urundi (umsitið av Belgia).
4–5 Kamreun og Togaland (Frankariki).
6 Somaliland (Italia).
7 Vestur-Samoa (New Zealand).
8–10 Tanganyika, Kamerun og Togaland (Ongland).

Longu frá byrjan var greitt, at fremst hjá formyndarskapsnevndini kom at vera so við at fáa hesum økjum fult sjálvvæði, og í árunum frá 1956 til 1962 fingi 8 formyndarskapsøki sjálvstýri. Síðani 1975 hevur nevndin einans havt eftirlit við teimum sonevndu strategisku oyggjunum í Kyrrahavinum: Marshalloyggjarnar, Marianoyggjarnar og Carolinoyggjarnar.

Framhald frá síðu 6

wealth, Australia og Canada, sum í lötuni fáast við at hugsa grundlógarbroyting, fara at taka seg burtur úr samgonguni, og síðani hevur sjálvt Bretland gjøgnum limaskap sín í EF meir og meir sett eina europeiska kós, sum ikki líkar londunum í samgonguni, ið øll eru uttanfyri Europa.

Í veruleikanum er Bretland tað land, ið hevur mest at siga í samgonguni, hóast at øll 36 limalondini formliga eiga somu rættindi. Eisini verða 30% av

øllum umsitingarútreiðslum Commonwealths goldnar úr London.

Í samgonguni eru annars eisini smærri øki og oyggjar spjaddar um allan kvøttin — leivdir av tí einaferð so maktmikla bretska heimsríkinum. Tilsamans 5 miljónir fólk búa á hesum landaøkjum. 4 av teimum 5 miljónunum búa í Hong Kong — og 60 fólk búa á pinkuoyggi Pitcairn í Kyrrahavinum, eftirkomarar av uppreitstramanningini á heimsgitnu bretska skútuni »Bounty« frá 1700-talinum.

Summarklæðir til fest og gerandisdagin

terylene slacks
prísur 178, 198,-
troyggja 69,-

ternut tunika
prísur 198,-

T-shirts 138,-
niðurdeilur 234,-
í reyðum og marine

Skálabúðin TELF. 15315